

توسعه کسب و کار خانگی، توسعه اقتصاد خانواده

گفتگو با سمیه سادات آموزگار - مدیر مرکز کارآفرینی خانگی منطقه ۱۵

ابتدا فرهنگ کارآفرینی را بین دانش آموزان منطقه و خانواده‌ها نهادینه کنیم و تلاش زیادی داشتیم تا این تفکر را که تنها داشتن مدرک لیسانس یا بالاتر می‌تواند برای فرد مفید باشد و کارآفرینی بوجود آورد تغییر دهیم و این مسئله که با دیپلم و کسب مهارت نیز می‌توان موفق بود را به مردم منطقه القا نماییم. کارآفرینی می‌تواند از سوی یک شخص یا تحصیلات اندک نیز اتفاق بیافتد و تنها به ایده و خلاقیت بستگی دارد که آنهم مستلزم تحصیلات نیست. از زمان افتتاح مرکز تا پایان سال ۸۶ بواسطه کارفرمایانی که در این منطقه یا مناطق دیگر تقاضا برای کار داده اند بودند ۹۸ نفر را با توجه به فضا در همین مرکز به کار اشتغال دادیم. ۳۸۶ نفر نیز در خانه مشغول به کار شدند. ۴۳۱ نفر نیز در دوره‌های آموزشی شرکت کردند که شامل مهارت‌های زندگی، تربیت بازاریاب، مهارت کارآفرینی، کامپیوتر، تابلو فرش، مونتاژ و قلم زنی می‌شود. تا امروز نیز ۴۲۲۱ نفر در این مرکز ثبت نام کردند. بر طبق آمار برای ۷۰ زن سرپرست خانوار (از ۴۸۱ نفر ثبت نام شده) آموزش و کار داشتیم که منجر به درآمد شد.

با توجه به اینکه ستاد کارآفرینی شهر تهران متولی تأسیس این مراکز بوده است پس از تأسیس چه تسهیلاتی را در اختیار مرکز قرار داده است؟

تسهیلات ارائه شده در مراکز کارآفرینی در قالب تخصیص فضا به کارآفرینان برای شرو کسب و کار و دیگری بعد آموزش و ترویج می باشد که با همکاری و حمایت حوزه معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری میسر می شود.

چه محدوده سنی بیشتر در مرکز ثبت نام کردند؟

اغلب از قشر جوان. تقریباً دو برابر بیشتر از افراد میانسال، جوان‌ها در مرکز حضور دارند. ۲۹۶۳ نفر جوان و ۱۲۰۳ نفر میانسال.

از نظر شما چه کسی یک کارآفرین است؟
کارآفرین کسی است که تفاوت ها و فرصت ها را شناسایی کند و شجاعانه ایده های خلاقانه و ریسک ها را به اجرا درآورد. خیاطی را می شناسم که روش کارش با دیگران متفاوت بود و با این تفاوت توانسته بود مشتریان زیادی را جلب نماید.

در دوره مهارت‌های زندگی و ایده یابی اغلب در چه مواردی به خانمها آموزش می‌دهید؟

هدف ما ترویج و توسعه کارآفرینی است و باید جوانان را با کارآفرینان برتر آشنا سازیم تا آنها نیز روزی کارآفرین برتر و بزرگ شوند و باور غلط ارت و شانس و را از ذهن دور سازند و به این نکته برسند که لازمه موفقیت؛ آینده نگری، قوه تخیل بالا و اعتماد به نفس است.

تشویق شدند. حتی برخی از آقایان به ما مراجعه می‌کنند و برای خانم‌هایشان به دنبال کار هستند و از آنجایی که این مرکز وابسته به شهرداری تهران است آقایان رغبت بیشتری برای کار خانم‌هایشان در این مرکز دارند. در فضاهای کارگاهی مونتاژ قطعات الکترونیک نیز که نیمی از آن دختر خانم‌های جوان شرکت داشتند و در ایام تابستان به این کلاس‌ها آمدند به دلیل اینکه در این مدت کم توانستند حرفه ای را بیاموزند و برای خود کسب درآمد کنند بسیار برای خانواده‌ها جالب بود و رضایت داشتند که فرزندانشان از اوقات فراغت به نحو احسن استفاده کردند. برای خانم‌های میانسال هم که مهارت در انجام این کارها ندارند، طرح دیگری را در نظر گرفتیم. تا آنها نیز بتوانند کسب درآمد کنند از جمله قند خرد کردن، بسته بندی مواد خوراکی

سطح درآمد خانم هایی که سرپرست خانوار هستند تا چه میزان است آیا کفاف زندگی شان را می‌دهد؟

سطح درآمد بستگی به میزان کارشان دارد. ممکن است فردی تمام روز وقت برای کار داشته باشد اما خانم دیگری به دلیل بچه دار بودن و انجام کارهای خانه مدت زمان کمتری وقت بگذارد و بالطبع سطح درآمد کمتری نیز دارد.

وزارت کار چه تسهیلاتی را برای افراد تحت آموزش در نظر گرفته و در این راه کمکی به این مرکز نموده است؟

وزارت کار با ما قراردادی را بستند؛ مبنی بر اینکه افرادی که در کلاس های مهارت کسب و کار شرکت نمودند و طرح تجاری نوشتند از سوی وزارتخانه مدرک بگیرند و همینطور با مراجعه به وزارت کار با توجه به طرح تجاری خود از تسهیلات استفاده نمایند. اما هنوز هیچ کدام از شرکت کننده‌ها موفق به دریافت این تسهیلات نشدند با وجودیکه ما تمام طرح‌ها را فرستادیم. در این کلاس‌ها ۱۶ ساعت دوره نوشتن طرح تجاری (Business plan) را آموزش دادیم.

برای تبادل اطلاعات و دستاوردها بین مراکز کارآفرینی مناطق شهرداری همکاری وجود دارد؟

هر ماه یکبار با دیگر مدیران مراکز رشد شهرداری جلسه داریم که در این جلسات همکاریهای خوب و تبادل نظر انجام می‌گیرد و مدیران اقداماتی را که انجام داده اند در این جلسات بیان می‌کنند تا دیگران نیز با توجه به شرایط منطقه خود از آن استفاده نمایند.

از زمان راه اندازی مرکز چه تأثیری از لحاظ فرهنگی یا مادی در مردم منطقه شما بوجود آمده است؟

بیشتر تأثیرات از نظر فرهنگی بوده است. ما باید در

اشاره:
به هر نوع فعالیت اقتصادی در محل سکونت شخصی که با استفاده از امکانات و وسایل منزل راه اندازی شود کسب و کار خانگی می‌گویند. کسب و کار خانگی از نظر ایجاد شغل، نوآوری در عرضه محصول یا خدمات، موجب تنوع و دگرگونی زیادی در اجتماع و اقتصاد هر کشور می‌شوند. در کشور ما اغلب زنان خانه دار را برای کسب کار خانگی در نظر می‌گیرند در صورتیکه برای جوانان نیز کسب و کارهای خانگی نقطه شروع مناسبی برای راه اندازی یک کسب و کار شخصی است، زیرا راه اندازی آن در مقایسه با دیگر انواع کسب و کار ساده و آسان است. کار کردن در خانه باعث می‌شود که وقت بیشتری به خانواده و خانه اختصاص یابد و به دیگر مسائل و موضوعات خانواده، از قبیل تربیت و پرورش فرزندان توجه بیشتری شود. از طرفی حضور زنان در این عرصه باعث افزایش اعتماد به نفس آنها شده و نقش پررنگ تری را در جامعه به آنان می‌بخشد. ستاد کارآفرینی شهر تهران نیز در این راستا با احداث مراکز کارآفرینی خانگی در مناطق ۱۵ و ۱۳ و مراکز رشد در دیگر مناطق سعی در جلب مشارکت بانوان و ایجاد حس اعتماد به نفس در آنان دارد. برای آشنایی بیشتر با مدیر مرکز کارآفرینی خانگی منطقه ۱۵؛ خانم آموزگار گفتگویی را انجام دادیم که آن را می‌خوانید:

دو نفره محصولات به نمایش و فروش گذاشته شد. یکی از اقدامات ما که بسیار مورد توجه قرار گرفت راه اندازی کلینیک مشاوره بود که در آن مشاوره تحصیلی، شغلی و خانواده هر کدام در یک روز انجام می‌گرفت و با کارشناسان مختلف برای هر کدام از این قسمت‌ها همکاری داشتیم. همچنین دوره‌های آموزش کامپیوتر و زبان نیز برگزار کردیم. کتابخانه‌ای هم با موضوع کارآفرینی و روان شناسی مرتبط با کارآفرینی دایر شده که در این کتابخانه ۲۱۶ عنوان و ۴۲۲ جلد کتاب موجود است. راه اندازی کتابخانه مدت زمان کمی است که اتفاق افتاده به همین دلیل هنوز عضو زیادی ندارد. اما کلینیک مشاوره و کارگاه‌های آموزشی استقبال زیادی داشت. به منظور ایجاد اشتغال برای خانم‌هایی که می‌خواستند در محیط خانه با استفاده از مهارت‌هایشان کسب درآمد کنند نیز طرحی را اجرا کردیم به این صورت که آنها را به کارفرمایان معرفی نمودیم تا در خانه به کار بپردازند. مثلاً افرادی که چرخ صنعتی در خانه داشتند به ما مراجعه و ثبت نام کردند پس از اینکه کار آنها مورد قبول کارفرما واقع می‌شد در منزل به کار انجام می‌پرداختند. کارگاهی نیز برای تزئینات بر روی لباس برگزار شد که پس از آموزش لباس‌ها را در خانه بوسیله منجوق، پولک و ... تزئین می‌کردند و به مرکز می‌آوردند که از این طرح نیز استقبال خوبی شد. در دوره‌های مهارت‌های کسب و کار و کارآفرینی در ۶ ماه دوم سال ۱۳۸۶، ۱۶۳ نفر شرکت کردند و آن را به پایان رسانیدند.

کلاس‌های کامپیوتر و زبان از سوی زنان خانه دار با استقبال مواجه شد؟
از کلاس زبان استقبال چندانی نشد، به دلیل اینکه زبان تخصصی تجارت کسب و کار و نامه نگاری کسب و کار را آموزش می‌دهیم. این کلاس‌ها از سوی جوانان با استقبال بیشتری مواجه شد.
عکس العمل خانواده‌ها پیرامون این مرکز و کار خانم‌ها چگونه است؟
هر کدام به نوعی استقبال داشتند جوانانی که به کارهای هنری پرداختند بسیار از جانب خانواده‌ها

در مرکز کارآفرینی خانگی چه اقداماتی صورت می‌گیرد؟

این مرکز وابسته به معاونت امور اجتماعی و ستاد کارآفرینی شهر تهران است و از مردادماه سال ۸۵ با هدف ایجاد اشتغال برای اقشار آسیب دیده و زنان سرپرست خانوار و بی سرپرست افتتاح شد. در حوزه دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های عملی به آموزش کار و کارآفرینی می‌پردازیم. ما در ابتدا دوره‌های مهارت زندگی را برگزار کردیم که استقبال بسیار خوبی شد و در همان دوره ۸۸ نفر آموزش دیدند. پس از آن از فضای ساختمان برای کارگاه‌های عملی استفاده کردیم به این صورت که افراد دارای مهارت، برای آموزش به افرادی که ما به آنها معرفی می‌کنیم کلاس‌هایی را برگزار می‌کنند که آموزش آنها در نهایت منجر به اشتغال می‌شود. علاوه بر آن کلاس‌هایی را در زمینه فضاهای آموزشی کسب و کار و مهارت‌های کارآفرینی اختصاص دادیم که دوره‌های این مهارت برای افرادی است که خود صاحب شغلی بودند و درصدد کسب مهارت بیشتریند و یا علاقه به رشته ای خاص قصد یادگیری آن را داشتند. این کلاس‌ها با عنوان خلاقیت، اعتماد به نفس، بازاریابی و چگونگی ثبت یک شرکت برگزار شدند. ما این دوره‌ها را برای افرادی که نیاز به وام داشتند یا صاحب شغلی بودند و قصد افزایش مهارت داشتند و یا فقط ایده ای برای شروع کار داشتند در نظر گرفتیم. دوره بازاریابی با ۱۸ نفر شروع شد اما متأسفانه ادامه پیدا نکرد زیرا استقبال بیشتری انجام نگرفت و ما نتوانستیم کلاس را باز هم برگزار کنیم. در کارگاه‌ها دوره‌های نقاشی بر روی پارچه و لباس و تابلو فرش داشتیم که پس از اتمام این دوره‌ها، کلاس‌های کسب و کار را برگزار کردیم و متخصص در کار تابلو فرش یا نقاشی بر روی پارچه و لباس به هنرجوها طریقه بازاریابی و تبلیغات و فروش را آموزش می‌داد. همچنین برای معرفی بیشتر افرادی که محصولات خانگی داشتند نمایشگاه‌هایی را در سطح تهران برگزار کردیم. در سال اول در ۱۷ غرفه و در سال دوم در ۱۰ غرفه